

ISSN 2663-6085 (Print)
ISSN 2663-6093 (Online)

ІН
Н О
В А.
Ц І Й
Н А

П Е Д А Г О Г І К А

20 2020

ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ ТА ІННОВАЦІЙ

ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

Науковий журнал

Випуск 20

Том 1

Видавничий дім
«Гельветика»
2020

Редакційна колегія:

Благун Наталія Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор
Пушкарьова Тамара Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор
Бочелюк Віталій Йосипович – доктор психологічних наук, професор
Невмержицька Олена Василівна – доктор педагогічних наук, доцент
Терешкінас Артурас – доктор соціальних наук, професор (Каунас, Литва)
Пагута Мирослав Вікторович – кандидат педагогічних наук, доцент
Пермінова Владислава Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент
Кочарян Артур Борисович – кандидат педагогічних наук, доцент
Віталія Гражісне – доктор педагогічних наук (Вільнюс, Литва)

Електронна сторінка видання – www.innovpedagogy.od.ua

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Internet
Вченою радою Причорноморського науково-дослідного інституту
економіки та інновацій (протокол № 1 від 30.01.2020 року)

**Журнал включено до Переліку наукових фахових видань України з педагогічних наук
відповідно до Наказу МОН України від 04.04.2018 № 326 (додаток 9)**

Науковий журнал «Інноваційна педагогіка» зареєстровано
Міністерством юстиції України
(Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія KB № 22897-12797P від 02.08.2017 року)

Міжнародний цифровий ідентифікатор журналу: <https://doi.org/10.32843/2663-6085>

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Варгата О.В., Кулешова О.В., Міхеєва Л.В.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ФОРМУВАННЯ
САМООЦІНКИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....7

Гоголь Н.В.

ЗАСТОСУВАННЯ АУДІОВІЗУАЛЬНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ
НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРИ У ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ
КУЛЬТУРОЛОГІЧНОГО ПІДХОДУ.....11

Григоренко Г.В., Григоренко Д.П., Щигельська В.М.

ПЕДАГОГІЧНА КУЛЬТУРА ВЧИТЕЛЯ
ЯК КОМПОНЕНТ ЙОГО ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ.....16

Дорошенко Т.М.

АНАЛІЗ СТАНУ СФОРМОВАНOSTІ ГОТОВНОСТІ МЕНЕДЖЕРІВ АВІАЦІЙНОЇ ГАЛУЗІ
ДО ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ (НА ОСНОВІ АНКЕТУВАННЯ).....20

Зайченко Н.І.

ОСВІТА ЯК ПІДВАЛИНА ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ
(ЗА МАТЕРІАЛАМИ ІСПАНСЬКОЇ ПРЕСИ 1898–1899 РР.).....26

Колеснік К.А.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ГРУПОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ.....31

Кравцова Н.Г.

СКЛАДНИКИ ПРАГМАТИСТСЬКОЇ ТЕОРІЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ
ОСОБИСТОСТІ, ОБГРУНТОВАНІ ДЖОНОМ ДЬЮЇ.....34

Кульчицький В.Й.

РОЗВИТОК ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ
В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ (РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ).....39

Пасічник Л.В.

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ
УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ» В ІСТОРІКО-ПЕДАГОГІЧНОМУ ДОСЛІДЖЕННІ:
ВАРІАТИВНІСТЬ ПІДХОДІВ.....43

Поп О.Ю.

РЕАЛІЗАЦІЯ НЕФОРМАЛЬНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ УЧНІВ
У СЕРЕДНІХ ШКОЛАХ КАНАДИ.....48

Цибулько О.С.

ДУХОВНІСТЬ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ІДЕЇ ЗАХІДНОЇ ПЕДАГОГІКИ.....54

Юрко К.В., Меркулова Н.Ф., Могиленець О.І., Соломенник Г.О.

МЕДИЧНА ЕТИКА В СИСТЕМІ КООРДИНАТ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ШКОЛИ.....59

РОЗДІЛ 2. КОРЕКЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

Казачінер О.С.

КАЗКОТЕРАПІЯ ЯК ЗАСІБ ПЕДАГОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ
ІЗ ТРУДНОЩАМИ У ЗАСВОЄННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....64

РОЗДІЛ 3. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Акімова О.В., Захарченко Н.В.

СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ В ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ.....68

Аніщенко В.О.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ
МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ
СЛУЖБИ УКРАЇНИ КРІЗЬ ПРИЗМУ КРЕАТИВНОСТІ.....72

Бабкін В.В. ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ БАКАЛАВРІВ КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК ЯК СУЧАСНА НАУКОВА ПРОБЛЕМА.....	78
Баглай О.І., Камінська О.М. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ.....	82
Біляковська О.О. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ.....	86
Болгар О.М. ВПЛИВ ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО НА ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ІМІДЖУ МАЙБУТНЬОГО СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ.....	90
Борозенець Н.С., Шищенко І.В. ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ КОНКРЕТНИХ СИТУАЦІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ МАТЕМАТИЧНИХ ДИСЦИПЛІН В АГРАРНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	95
Веремчук А.П. ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА: СУЧАСНИЙ ВИМІР.....	99
Волошенко М.А., Азаркіна А.В. ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ ПОДГОТОВЛЕННОСТЬ БУДУЩЕГО СОЦИАЛЬНОГО РАБОТНИКА К ПСИХОЛОГО-КОРРЕКЦИОННОЙ И ПРОФИЛАКТИЧЕСКОЙ РАБОТЕ С ПОДРОСТКАМИ ДЕВИАНТНОГО ПОВЕДЕНИЯ.....	104
Главацька О.Л., Олійник Г.М. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ СФЕРИ ДО АНІМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	111
Довгань Л.І. ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ МАРКЕТОЛОГІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	116
Жуковська І.О. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ХАРЧОВІ ТЕХНОЛОГІЇ» У ПРОЦЕСІ ПРАКТИЧНОГО НАВЧАННЯ.....	120
Задорожна-Княгницька Л.В. ФОРМУВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ МАГІСТРІВ – МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	125
Козубовський Р.В., Козубовський М.Р. СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО РОБОТИ З «ДІТЬМИ ГРУПИ РИЗИКУ» В США.....	130
Козяр М.М. КОМП'ЮТЕРЕЗАЦІЯ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДЛЯ СФЕРИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УМОВАХ ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	135
РОЗДІЛ 4. СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА	
Клочко О.О., Клочко О.М. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЗМІСТОВІ ЗАСАДИ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ЛЮДЬМИ ПОХИЛОГО ВІКУ.....	140
Молоченко І.А. СОЦІАЛЬНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ ЗА КОРДОНОМ: КРАЩИЙ ДОСВІД І МОЖЛИВОСТІ ЙОГО ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ.....	145
Сердюк Н.М., Рудакова В.Ю. ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ ЯК РЕГУЛЯТОРИ ЕМОЦІЙНОГО КЛІМАТУ СІМ'Ї.....	149
НОВИЙ ВИД НАУКОВИХ ПОСЛУГ.....	153

CONTENTS

SECTION 1 . GENERAL PEDAGOGY AND HISTORY OF PEDAGOGY

Varhata O.V., Kuleshova O.V., Mikheieva L.V.
 PSYCHOLOGICAL-PEDAGOGICAL SUPPORT
 OF SELF-ESTEEM FORMING OF PRIMARY SCHOOL AGE.....7

Hohol N.V.
 IMPLEMENTING THE CULTUROLOGICAL APPROACH AT LITERATURE LESSONS
 BY MEANS OF AUDIO-VISUAL TEACHING AIDS.....11

Hryhorenko H.V., Hryhorenko D.P., Shchyhelska V.M.
 PEDAGOGICAL CULTURE OF THE TEACHER
 AS A COMPONENT OF HIS PEDAGOGICAL SKILL.....16

Doroshenko T.M.
 ANALYSIS OF LEVEL OF FORMATION OF AVIATION MANAGERS' READINESS
 FOR PROFESSIONAL SELF-REALIZATION (ON THE BASIS OF SURVEY).....20

Zaichenko N.I.
 EDUCATION AS THE BASIS FOR THE STATE-BUILDING PROCESS
 (ACCORDING TO THE SPANISH PRESS OF 1898–1899).....26

Kolesnik K.A.
 METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE ORGANIZATION
 OF GROUP ACTIVITIES OF CHILDREN.....31

Kravtsova N.H.
 COMPONENTS OF PRAGMATIC THEORY OF SOCIALIZATION
 OF THE INDIVIDUAL SUBSTANTIATED BY JOHN DEWEY.....34

Kulchytskyi V.Y.
 DEVELOPMENT OF PATRIOTIC EDUCATION OF STUDENTS
 IN THE CONDITIONS OF MODERNITY (REGIONAL FEATURES).....39

Pasichnyk L.V.
 THE ESSENCE OF THE PREPARATION OF A FUTURE TEACHER OF THE UKRAINIAN
 LANGUAGE AND LITERATURE IN A HISTORICAL-PEDAGOGICAL RESEARCH: VARIETY.....43

Pop O.Yu.
 IMPLEMENTATION OF INFORMAL ENVIRONMENTAL EDUCATION
 OF STUDENTS IN CANADA'S SECONDARY SCHOOLS.....48

Tsybulko O.S.
 SPIRITUALITY IN THE HIGHER EDUCATION SYSTEM: THE IDEAS
 OF WESTERN PEDAGOGY.....54

Yurko K.V., Merkulova N.F., Mohylenets O.I., Colomennyk H.O.
 MEDICAL ETHICS IN THE SYSTEM OF COORDINATES
 OF THE HIGHER MEDICAL SCHOOL.....59

SECTION 2. CORRECTIONAL PEDAGOGY

Kazachiner O.S.
 FAIRY-TALE THERAPY AS A WAY OF CHILDREN WITH FOREIGN
 LANGUAGE LEARNING DIFFICULTIES PEDAGOGICAL REHABILITATION.....64

SECTION 3. THEORY AND METHODS OF VOCATIONAL TRAINING

Akimova O.V., Zakharchenko N.V.
 THE STATISTICAL METHODS IN PEDAGOGICAL RESEARCH.....68

Anishchenko V.O.
 METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF FUTURE
 OFFICERS OF THE SCES OF UKRAINE THROUGH THE LENS OF CREATIVITY.....72

CONTENTS

SECTION 1 . GENERAL PEDAGOGY AND HISTORY OF PEDAGOGY

Varhata O.V., Kuleshova O.V., Mikheieva L.V. PSYCHOLOGICAL-PEDAGOGICAL SUPPORT OF SELF-ESTEEM FORMING OF PRIMARY SCHOOL AGE.....	7
Hohol N.V. IMPLEMENTING THE CULTUROLOGICAL APPROACH AT LITERATURE LESSONS BY MEANS OF AUDIO-VISUAL TEACHING AIDS.....	11
Hryhorenko H.V., Hryhorenko D.P., Shchyhelska V.M. PEDAGOGICAL CULTURE OF THE TEACHER AS A COMPONENT OF HIS PEDAGOGICAL SKILL.....	16
Doroshenko T.M. ANALYSIS OF LEVEL OF FORMATION OF AVIATION MANAGERS' READINESS FOR PROFESSIONAL SELF-REALIZATION (ON THE BASIS OF SURVEY).....	20
Zaichenko N.I. EDUCATION AS THE BASIS FOR THE STATE-BUILDING PROCESS (ACCORDING TO THE SPANISH PRESS OF 1898–1899).....	26
Kolesnik K.A. METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE ORGANIZATION OF GROUP ACTIVITIES OF CHILDREN.....	31
Kravtsova N.H. COMPONENTS OF PRAGMATIC THEORY OF SOCIALIZATION OF THE INDIVIDUAL SUBSTANTIATED BY JOHN DEWEY.....	34
Kulchytskyi V.Y. DEVELOPMENT OF PATRIOTIC EDUCATION OF STUDENTS IN THE CONDITIONS OF MODERNITY (REGIONAL FEATURES).....	39
Pasichnyk L.V. THE ESSENCE OF THE PREPARATION OF A FUTURE TEACHER OF THE UKRAINIAN LANGUAGE AND LITERATURE IN A HISTORICAL-PEDAGOGICAL RESEARCH: VARIETY.....	43
Pop O.Yu. IMPLEMENTATION OF INFORMAL ENVIRONMENTAL EDUCATION OF STUDENTS IN CANADA'S SECONDARY SCHOOLS.....	48
Tsybulko O.S. SPIRITUALITY IN THE HIGHER EDUCATION SYSTEM: THE IDEAS OF WESTERN PEDAGOGY.....	54
Yurko K.V., Merkulova N.F., Mohylenets O.I., Colomennyk H.O. MEDICAL ETHICS IN THE SYSTEM OF COORDINATES OF THE HIGHER MEDICAL SCHOOL.....	59

SECTION 2. CORRECTIONAL PEDAGOGY

Kazachiner O.S. FAIRY-TALE THERAPY AS A WAY OF CHILDREN WITH FOREIGN LANGUAGE LEARNING DIFFICULTIES PEDAGOGICAL REHABILITATION.....	64

SECTION 3. THEORY AND METHODS OF VOCATIONAL TRAINING

Akimova O.V., Zakharchenko N.V. THE STATISTICAL METHODS IN PEDAGOGICAL RESEARCH.....	68
Anishchenko V.O. METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF FUTURE OFFICERS OF THE SCES OF UKRAINE THROUGH THE LENS OF CREATIVITY.....	72

Babkin V.V. FORMATION OF INFORMATIONAL AND ANALYTICAL COMPETENCE OF FUTURE COMPUTER SCIENCE BACHELORS AS A MODERN SCIENTIFIC PROBLEM.....	78
Bahlai O.I., Kaminska O.M. INTERNET-RESOURCES AS A MEANS OF FUTURE SPECIALISTS' FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE FORMATION.....	82
Biliakovska O.O. REGULATORY AND LEGAL FRAMEWORK OF QUALITY ASSURANCE OF TEACHERS TRAINING.....	86
Bolhar O.M. INFLUENCE OF PEDAGOGICAL HERITAGE OF V.O. SUKHOMLINSKY ON FORMATION OF PEDAGOGICAL IMAGE OF FUTURE MODERN TEACHER.....	90
Borozenets N.S., Shyshenko I.V. APPLICATION OF THE SPECIFIC SITUATION METHOD IN THE PROCESS OF MATHEMATICAL DISCIPLINES IN AGRARIAN HEALTH.....	95
Veremchuk A.P. PROFESSIONAL EDUCATION: A MODERN DIMENSION.....	99
Voloshenko M.A., Azarkyna A.V. PSYCHOLOGICAL READINESS OF THE FUTURE SOCIAL WORKER TO PSYCHOLOGICAL, CORRECTIONAL AND PREVENTIVE WORK WITH ADOLESCENTS OF DEVIANT BEHAVIOR.....	104
Hlavatska O.L., Oliinyk H.M. PREPARATION OF FUTURE SOCIO-CULTURAL MANAGERS FOR ANIMATION ACTIVITY.....	111
Dovhan L.I. FORMATION OF ENGLISH-LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE OF FUTURE MARKETING EXPERTS IN THE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS.....	116
Zhukovska I.O. FORMATION OF PROFESSIONAL MOTIVATION OF STUDENTS OF SPECIALTY "FOOD TECHNOLOGIES" IN THE PROCESS OF PRACTICAL TRAINING.....	120
Zadorozhna-Kniahnyska L.V. BUILDING THE INDIVIDUAL EDUCATIONAL TRAJECTORY OF MASTERSTUDENTS – FUTURE EDUCATION MANAGERS THROUGH PROFESSIONAL TRAINING.....	125
Kozubovskyi R.V., Kozubovskyi M.R. MODERN TECHNOLOGIES OF THE FUTURE SOCIAL WORKERS' TRAINING FOR THE ACTIVITY WITH THE "CHILDREN AT RISK».....	130
Koziar M.M. COMPUTERIZATION OF THE EDUCATION OF FUTURE CIVIL PROTECTION IN SPECIALISTS THE CONDITIONS OF THE POST-INDUSTRIAL SOCIETY.....	135
SECTION 4. SOCIAL PEDAGOGY	
Klochko O.O., Klochko O.M. THE ORGANIZATIONAL AND SUBSTANTIVE FOUNDATIONS OF VOLUNTEERING WITH OLDER PEOPLE.....	140
Molochenko I.A. SOCIAL SERVICES FOR PEOPLE WITH DISABILITIES ABROAD: BETTER EXPERIENCE AND POSSIBILITIES OF ITS IMPLEMENTATION IN UKRAINE.....	145
Serdiuk N.M., Rudakova V.Yu. VALUE ORIENTATIONS AS REGULATORS OF THE EMOTIONAL CLIMATE OF THE FAMILY.....	149
A NEW TYPE OF SCIENTIFIC SERVICES.....	153

ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА: СУЧАСНИЙ ВИМІР

PROFESSIONAL EDUCATION: A MODERN DIMENSION

У статті з'ясовано, що останніми роками науковці розробляють сучасні підходи до професійної підготовки майбутніх педагогів щодо використання адаптивних, комунікативних і проблемних підходів. Сучасним викликом вищої освіти найбільш повно відповідає застосування контекстного навчання, завдяки якому здобувач вищої освіти може зрозуміти, як гармонізувати сукупність зразків теорії та практики минулого, пізнавальної діяльності, яку він виконує в умовах сьогодення, та моделювання ситуації професійної діяльності майбутнього. Виявлено, що завдання освітнього закладу – підготувати фахівців із високим рівнем знань, а також достатньою практичною підготовкою в педагогічній сфері. В інтересах розвитку суспільства доцільно змінювати акценти і пріоритети, видозмінювати і модернізувати освіту, оновлювати її зміст, технології освіти і виховання, форми організації та саму модель освіти. Наведено пріоритети інноваційних моделей підвищення кваліфікації педагогів, запропоновані в Меморандумі Європейської комісії у 2000 р. Зазначено, що в теорії освіти інноватикою є не тільки багатфакторний компонент навчання педагогів, але й закономірність, якої очікує населення. Інноваційні технології – важливий елемент педагогічної діяльності. Виокремлено чинники, що впливають на запровадження інноваційних підходів у навчанні педагогів. Перелічено навчальні інноваційні педагогічні методики, основою яких є інтерактивність та максимальна наближеність до реальної професійної діяльності педагогів в аспекті підвищення їхньої професійної діяльності. Закцентовано увагу на розвитку smart-навчання, виділено основні його принципи. Виділено один із напрямів розвитку сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, яким є концепція BYOD. Наведено чинники, які варто враховувати під час упровадження даної концепції в освітню діяльність. Зроблено висновок, що одним із важливих завдань у контексті підготовки сучасного фахівця в закладі вищої освіти є впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема у сфері Smart, що, безумовно, закладе фундамент для отримання успішної професійної підготовки та початку кар'єри.

Ключові слова: освіта, навчання, вища освіта, педагогіка, професійно-педагогічна освіта, інновації в освіті.

The article shows that in recent years, scientists have been developing modern approaches to the professional training of future educators in the use of adaptive, communicative and problematic approaches. The most up-to-date challenges of higher education are the use of contextual learning, through which the higher education student can understand how to harmonize the set of theories and practices of the past, the cognitive activity that he performs in the present and the simulation of situations of professional activity of the future. It was found that the task of the educational institution is to train specialists with high level of knowledge, as well as sufficient practical training in the pedagogical field. In the interests of social development, it is advisable to change the accents and priorities, to modify and modernize education, to update its content, education and upbringing technologies, forms of organization and the model of education itself. The priorities of innovative models of teacher training, proposed at the 2000 Memorandum of the European Commission, are outlined. It is noted that in the theory of education, innovation is not only a multifactorial component of teacher education, but also a pattern that the population expects. An educator who is armed with innovative technologies acts as an important element of pedagogical activity. The factors that influence the introduction of innovative approaches to teacher education are highlighted. Listed educational innovative pedagogical methods, the basis of which is the interactivity and maximum closeness to the real professional activity of teachers in the aspect of improving their professional activity. Attention is focused on the development of smart learning, its main principles are highlighted. One of the directions of development of modern information and communication technologies, which is the BYOD concept, is highlighted. The factors that should be considered when implementing this concept in educational activities are given. It is concluded that one of the important tasks in the context of training a modern specialist in a higher education institution is the introduction of modern information and communication technologies, in particular in the field of Smart, which will certainly lay the foundation for successful professional preparation and the beginning of a career.

Key words: education, training, higher education, pedagogy, vocational education, innovations in education.

УДК 378.016:373.011.3–051
DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085-2020-20-1-21>

Веремчук А.П.,

канд. пед. наук,

доцент кафедри педагогіки

початкової освіти

Рівненського державного гуманітарного університету

Постановка проблеми в загальному вигляді.

Сучасний етап розвитку суспільства характеризується домінуванням когнітивно орієнтованої, технократичної парадигми освіти, що базується на соціально-економічних особливостях ХХІ ст. та висуває нові вимоги до підготовки майбутніх педагогів. Сьогодні від спеціалістів очікується компетентність в умовах обраного фаху, а це значить опрацювання великого обсягу знань і освоєння значної кількості навичок, що розкриває аспекти поведінки фахівця і забезпечує професійно якісне виконання роботи. Варто зазначити і той факт, що

набуті знання швидко знецінюються, що підкреслює особливе значення динамічної та перманентної освіти. Тобто кожний здобувач вищої освіти має сформулювати готовність до самостійного професійного зростання протягом усього життя.

Останніми роками науковці розробляють сучасні підходи до професійної підготовки майбутніх педагогів у використанні адаптивних, комунікативних і проблемних підходів. Сучасним викликом вищої освіти найбільш повно відповідає застосування контекстного навчання, завдяки якому здобувач вищої освіти може зрозуміти, як

гармонізувати сукупність зразків теорії та практики минулого, пізнавальної діяльності, яку він виконує в умовах сьогодення, та моделювання ситуацій професійної діяльності майбутнього.

Тому в сучасних умовах модернізації вищої педагогічної освіти висуваються принципово нові вимоги до професійної підготовки сучасного педагога як висококваліфікованого фахівця нової форми: активного, творчого, здатного не лише на репродуктивну діяльність, але й на нестандартні рішення, який уміє критично ставитися до потоків інформації, що стрімко змінюються, спроможного генерувати, розробляти, упроваджувати та поширювати інноваційні ідеї, знаходити нові засоби та методи професійного зростання, засновані на використанні сучасних технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженню даної проблематики присвятили свою увагу такі науковці, як: Ю. Білявська, Н. Дніпровська, Е. Янковська, І. Шевцова, Ю. Кайданович, Я. Качан, Н. Ларіна, Г. Бондаренко, М. Синявіна, Г. Тергубенко, Т. Туркот, Ю. Шльонов, Ю. Бойцов та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Не применшуючи значення наявних наукових здобутків, варто зауважити, що швидкозмінювані умови сучасного суспільства вимагають подальшого дослідження сучасного виміру професійно-педагогічної освіти.

Мета статті – з'ясування особливостей сучасного виміру професійно-педагогічної освіти

Виклад основного матеріалу. Сучасний фахівець будь-якого профілю повинен бути професійно мобільним, затребуваним на ринку праці, комунікабельним. Дана вимога до молодих спеціалістів зумовлена постійними змінами в різних соціальних сферах і необхідністю підлаштовуватися під ці інновації. Завдання освітнього закладу – підготувати фахівців із високим рівнем знань, а також достатньою практичною підготовкою в педагогічній сфері. В інтересах розвитку суспільства доцільно змінювати акценти і пріоритети, видозмінювати і модернізувати освіту, оновлювати її зміст, технології освіти і виховання, форми організації та саму модель освіти.

Однак перелічені вимоги до професійної підготовки здобувачів вищої освіти не повністю відповідають сучасному ринку праці. Педагогу необхідно оволодіти такими професійно важливими якостями, як комунікативна компетентність, високий рівень сформованості інтелектуального розвитку, соціальна адаптивність, стійка нервово-психічна стабільність та ін. Насамперед педагог повинен мати чітко сформовану професійну позицію.

Професійна позиція виступає основою професійного становлення і розвитку фахівця, вона спрямовує особистість на професійно творчу самореалізацію і саморозвиток. Ось чому у процесі підготовки здобувачів вищої освіти в системі

вищої освіти необхідно приділяти увагу формуванню стійкої професійної позиції здобувачів вищої освіти, починаючи з першого курсу навчання і до завершення. Щоб майбутній педагог чітко усвідомлював значущість і соціальну сутність своєї професії, необхідно застосовувати інноваційні освітні технології, які допомагають не тільки озброїти здобувачів більш ефективним обсягом теоретичних знань, а й сприяють формуванню професійних компетенцій. Особливу увагу слід приділяти процесу поетапного, поступового переходу здобувачів вищої освіти до базових форм діяльності більш високого рівня: від освітньо-пізнавальної діяльності академічного типу до квазіпрофесійної діяльності (сюжетно-рольові та ділові ігри), далі до освітньо-професійної діяльності (науково-дослідницька робота, профільна навчально-виробнича практика, стажування). Викладання базових дисциплін пропонується здійснювати в контексті професійної діяльності, мінімально використовуючи водночас практику академічного викладу наукового матеріалу.

Освіта для педагогів на сучасному етапі – це реформування, пошук нових шляхів узгодження змісту з особистісними запитами та світовими стандартами. Нові реалії висувають нові вимоги до якості освіти, зокрема до універсальності підготовки педагогів, підвищення їхньої професійної культури, також їхньої адаптації до соціальних умов, особистісної орієнтованості навчального процесу, його інформатизації, визначальної важливості освіти в забезпеченні розвитку освіти [10, с. 12].

Запровадження концепцій інноваційного навчання педагогів базується на ґрунтовних дослідженнях із питань інноватики, що напрацьовані в останні роки у вітчизняній та зарубіжній педагогічній науці. Інноваційний процес в освіті – «це сукупність послідовних, цілеспрямованих дій, спрямованих на її оновлення, модифікацію мети, змісту, організації, форм і методів навчання та виховання, адаптації навчального процесу до нових суспільно-історичних умов» [9, с. 274].

Відповідно до Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності, освітніми інноваціями є вперше створені, удосконалені освітні, навчальні, виховні, управлінські системи, їхні компоненти, що мають істотно поліпшити результати освітньої діяльності [6].

Інноваційна система навчання педагогів може бути реалізована повною мірою, якщо спиратиметься на комплекс дидактичних умов її впровадження, як-от: андрагогічна специфіка взаємодії викладачів зі слухачами; побудова навчального процесу за модульною системою; існуючі міждисциплінарні зв'язки; диференційоване навчання; стимулювання до самовдосконалення; забезпечення технічними та відеотехнічними засобами;

можливість створення навчальних матеріалів; форма організації навчальної діяльності [8, с. 85].

В основу розроблення інноваційних моделей підвищення кваліфікації педагогів як одного з видів освіти впродовж життя покладено пріоритети, визначені основними в Меморандумі Європейської комісії у 2000 р., а саме:

1. Визначення цінності здобуття професійних знань і вмінь (осмислення важливості та необхідності професійного навчання, моніторинг потреб та діагностування приросту знань).

2. Інформаційно-комунікаційне та консультативне забезпечення принципів індивідуалізації, диференціації та ефективності навчання (система неперервного доступу до якісної інформації та консультування щодо можливостей вибору навчальних дисциплін зі змісту варіативної складової частини професійної програми).

3. Інвестиції в підвищення кваліфікації (значне збільшення інвестицій у людські ресурси для їх професійного розвитку).

4. Наближення можливостей навчання для тих, хто бажає постійно навчатися (розробка організаційно-педагогічних умов та навчально-методичного забезпечення за заочно-дистанційною, кредитно-модульною та кредитно-трансферною формами навчання).

5. Професійні уміння (гарантія набуття і постійного оновлення професійних умінь, необхідних для ефективної професійної діяльності, заснованих на професійних знаннях).

6. Інноваційні педагогічні технології навчання (упровадження інноваційних ефективних методів навчання) [5].

Варто зазначити, що в теорії освіти інноватикою є не тільки багатofакторний компонент навчання педагогів, але й закономірність, якої очікує населення. Інноваційні технології – важливий елемент педагогічної діяльності. Така думка, безперечно, засвідчується окремими положеннями напрацьованих ученими, які визначають пріоритетні напрями розвитку освіти.

До чинників, що впливають на запровадження інноваційних підходів у навчанні педагогів, належать сучасні інформаційно-комунікаційні технології, які все активніше запроваджуються в роботу педагогів [7]. У навчальному процесі підвищення кваліфікації педагогів із метою удосконалення їхньої професійної культури мають використовуватись різноманітні інноваційні педагогічні методики, основою яких є інтерактивність і максимальна наближеність до реальної професійної діяльності педагогів в аспекті підвищення рівня їхньої професійної діяльності:

– імітаційні технології (ігрові та дискусійні форми організації);

– технологія «кейс-метод» (максимальна наближеність до реальності);

– методика відеотренінгу (максимальна наближеність до реальності);

– комп'ютерне моделювання;

– інтерактивні технології;

– технології колективно-групового навчання;

– технології ситуативного моделювання;

– технології опрацювання дискусійних питань;

– проєктна технологія;

– інформаційні технології;

– технології диференційованого навчання;

– текстоцентрична технологія навчання [3].

Окрім цього, ключова роль у професійній освіті педагогів повинна відводитися інформаційно-комунікаційними технологіями, які розвиваються на базі технологічного забезпечення SMART (Self-directed, Motivated, Adaptive, Resource-enriched, Technology embedded), тобто самостійної, мотивованої, адаптивної, збагаченої ресурсами, із залученням вбудованих технологій освіти. Цим уможливується нова динаміка, яку забезпечують «розумні», або smart-економіка, -освіта, -суспільство, здатні до реакції на наявність глобальних змін у світовій системі та відповідності тенденціям, які диктує технологічна революція. Громадяни, що утворюють smart-суспільство, навчаються упродовж всього процесу життєдіяльності, продукуючи інноваційні ідеї, шукаючи разом із представниками влади шляхи розв'язання соціальних проблем, стаючи громадянами світової спільноти. Ключове завдання сучасного SMART-навчання – створити гнучке та відкрите середовище освіти: гаджети, відкриті освітні ресурси, систему їх управлінського процесу. Розвитком SMART-навчання передбачаються: 1) розроблені і запроваджені цифрові підручники; 2) онлайн-класи й електронна система оцінки знань; 3) широке застосування освітнього ресурсу в інтересах громадськості; 4) підвищення освітнього рівня, що полягає в етиці застосування ІКТ, щоби вирішити пов'язані з ІКТ соціальні проблеми; 5) зростання кваліфікаційного рівня вчительського складу для того, щоби ширше застосовувати SMART-освіту; 6) формування бази навчальних послуг та ін. [4].

Основні принципи SMART-освіти такі: по-перше, використання в освітній програмі актуальної інформації для вирішення навчальних завдань. У сучасному глобалізованому світі швидкість і об'єм інформаційних потоків невпинно зростають, тому наявні навчальні матеріали потрібно постійно оновлювати, щоби вони відповідали вимогам реального часу і готували студентів до вирішення практичних завдань у реальних робочих ситуаціях. По-друге, організація самостійної пізнавальної, дослідницької та проєктивної діяльності студентів. Цей принцип є визначальним для підготовки спеціалістів, готових до творчого пошуку рішень професійних завдань, самостійної інформаційної та дослідницької роботи. По-третє, процес навчання повинен бути безперервним і

включати навчання у професійному середовищі, з використанням засобів професійної діяльності. Студенти повинні взаємодіяти із професійним співтовариством, спостерігати за вирішенням проблем професіоналами. По-четверте, надання студентам широких можливостей для вивчення освітніх програм, індивідуалізація навчання [2].

З розвитком інформаційних технологій і бізнесу в сучасному світі з'являється все більше концепцій, які незабаром стають універсальними. З'являючись в одній сфері діяльності, вони майже відразу адаптуються в роботі інших. Одним із напрямів розвитку сучасних інформаційно-комунікаційних технологій є концепція BYOD. Так, принцип BYOD (від англ. Bring your own device) з'явився в корпоративній культурі закордонних організацій, але був переосмислений і прийнятий до використання в освітньому процесі. Термін уживається із 2005 р. і був запропонований Р. Белагасом у праці "BYOD: Bring Your Own Device" [11].

BYOD – це абревіатура англійського виразу Bring Your Own Device (дослівно «Принеси свій власний пристрій»), що став девізом більшості сучасних роботодавців, чий бізнес пов'язаний із сучасними технологіями, і який протягом останніх років активно входить в освітню практику, до того ж приклади використання цього принципу є не тільки за кордоном, але і в Україні. Область розробки мобільних додатків активно розвивається, їх кількість щодня збільшується, а вже існуючі програми вдосконалюються. У такому різноманітті непросто розібратися, особливо викладачу, який звик до традиційного підходу в навчанні і тільки починає знайомство з мобільними технологіями у викладанні. Під час розроблення заняття з використанням мобільних додатків та за використання технології BYOD необхідно звернути увагу на такі важливі чинники [1]:

1. Операційна система мобільного телефону (Android, iOS, Windows). Потрібно мати на увазі, що певний додаток може бути доступний тільки на одній із них.

2. Обсяг мобільного застосування в мегабайтах. Варто віддавати перевагу програмам із мінімальним обсягом необхідної інформації. Технічні характеристики мобільних пристроїв різняться, і великий обсяг даних може бути доступний не кожному.

3. Доступність. Існує великий вибір додатків, безкоштовних для інсталяції. Однак можливості використання можуть бути обмежені або за вивченими функціями, або за часом (демо-версія).

4. Рейтинг. На підставі оцінок користувачів кожний додаток має рейтинг і короткі відгуки. Викла-

дачу необхідно заздалегідь ознайомитися з думкою споживача, а також вміти зробити власний висновок щодо користування додатком. Не завжди низький рейтинг дорівнює низькій якості продукту і навпаки.

5. Інтерфейс. Завдання в додатку повинні бути зрозуміло сформульовані, не перевантажені зайвими символами і текстом, візуальне та звукове оформлення не повинно дратувати яскравими кольорами і різкими звуками.

Принцип BYOD – це новий напрям розвитку інноваційних технологій в освітній діяльності. Очевидно, що, незважаючи на низку значних переваг, існують і недоліки даного напрямку освіти, які стоять на перепоні до інтеграції технології у практичну діяльність. Зважаючи на це, необхідно вдосконалити навчально-методичну базу з даної проблематики, а також підвищити рівень інформаційної компетентності викладачів.

Як бачимо, одним із важливих завдань у контексті підготовки сучасного фахівця в закладі вищої освіти є впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема у сфері Smart, що, безумовно, закладе фундамент для отримання успішної професійної підготовки та початку кар'єри.

Висновки. Підсумовуючи все вищесказане, можемо зробити висновок, що освітніми інноваціями передбачаються послідовні практичні заходи, що повинні характеризуватися систематизованістю та комплексністю характеру, спрямованістю на єдність усіх складових частин системи педагогіки, чітку взаємопов'язаність, що забезпечують усі її інституціональні положення з роботою, яку провадить корпус педагогів. Ефективна педагогічна діяльність неможлива без впровадження таких інноваційних засобів освіти для покращення вертикальної управлінської ієрархії функціонального й організаційно-методичного характеру. Інноваційне технологічне забезпечення професійної освіти педагогів сприяє розвитку їхнього критичного мислення та покращенню результативності, має велике значення для можливості забезпечувати освіту впродовж усього процесу життєдіяльності. За глобалізаційних умов та суспільного розвитку для того, щоб забезпечити безперервну освіту педагогів, серед технологій інноваційного характеру потрібно обирати технології, які розвивають критичне мислення (технології, що розвивають аналітичні вміння, проєктні технології, ігрові технології, методики, що стимулюють творчу активність, сприяють вирішенню проблем тощо), та електронне навчання, яке можливе за використання SMART-технологій.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

- Білявська Ю. Технологія BYOD як інструмент освіти. Smart-освіта: ресурси та перспективи : матеріали III Міжнародної науково-методичної конференції, м. Київ, 7 грудня 2018 р. : тези доповідей. Київ: нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 252 с.
- Днепровская Н., Янковская Е., Шевцова М. Концепция основ концепции smart-образования. URL: <file:///C:/Users/pc/Downloads/65-126-1-SM.pdf>.
- Кайданович Ю. Освітні інновації як чинник підвищення управлінської культури державних службовців. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej15/2KYSKDS.pdf>.
- Качан Я. Впровадження інноваційних технологій у підготовці публічних службовців. *Державно-управлінські студії*. 2018. № 8 (10). С. 1–10.
- Ларіна Н. Інноваційні моделі підвищення кваліфікації управлінських кадрів : навчально-методичні матеріали / уклад. Г. Бондаренко. Київ : НАДУ, 2013. 52 с.
- Про затвердження Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності : наказ

Міністерства освіти і науки України від 7 листопада 2000 р. № 522. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0946-00/paran13#n13>.

7. Синявіна М. Сучасні проблеми формування та пріоритети розвитку кадрового потенціалу публічної служби в Україні. *Публічне управління: теорія та практика : збірник наукових праць*. 2011. № 2 (6). С. 49.
8. Трегубенко Г. Теоретичні аспекти використання інновацій в освіті державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування. *Аспекти публічного управління*. 2015. №№ 1–2. С. 81–87.
9. Туркот Т. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Кондор, 2011. 628 с.
10. Шленов Ю., Бойцов Ю. Стратегия образования XXI века и качество жизни. *Дайджест педагогических идей та технологий*. 2003. № 4. С. 11–14.
11. Rheingold, H. *Smart Mobs. The Next Social Revolution*. Cambridge, MA : Basic Books, 2002.